

*„ A gyermeknevelésben a szeretet a leghatékonyabb eszköz.”
/Tendzin Gjaco/*

KOLLÉGIUMI PEDAGÓGIAI PROGRAM

**Kozmutza Flóra Általános Iskola és Szakiskola Pápay Endre
Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Kollégium és Egységes
Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény**

2024

Tartalomjegyzék

1	Bevezető	3
2	Kollégiumi nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései	3
2.1	A kollégiumi nevelés alapelvei	3
2.2	A kollégiumi nevelés értékei, célkitűzései	4
3	A kollégiumi nevelés feladatai	4
3.1	A tanulás tanítása	5
3.2	Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, a pályaaorientáció segítése	5
3.3	A közösségi értékrend és normarendszer fejlesztése	5
3.4	Az erkölcsi nevelés	5
3.5	Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	6
3.6	A családi életre nevelés	6
3.7	Állampolgárságra, demokráciára nevelés	6
3.8	Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	6
3.9	Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	6
3.10	Fenntarthatóság, környezettudatosság	6
3.11	A testi és lelki egészségre nevelés	7
3.12	Gazdasági és pénzügyi nevelés	7
3.13	Médiatudatosságra nevelés	7
4	Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások a kollégiumban	7
5	Személyi feltételek, elvárások	8
6	A tanulók életrendje	8
6.1	A kollégiumi időbeosztás	8
7	Felkészítő foglalkozások a kollégiumban	10
7.1	Kötelező foglalkozások	10
7.1.1	Tanulási, tanulást segítő foglalkozások	10
7.1.2	Csoportfoglalkozások	10
7.2	Szabadon választható foglalkozások	11
7.3	Egyéni törődés: A tanulókkal való törődést biztosító foglalkozások	11
7.4	Szabadidős foglalkozások	11
8	A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaaorientációját, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek	12
8.1	Tehetséggondozás	12
8.2	Felzárkóztatás	12
8.3	Pályaválasztási munka	13
8.4	Pályaaorientációs munka	13
9	A kollégiumi nevelés eredményessége	14
10	Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, esélyegyenlőség	14
11	Nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók nevelésének feladatai	15
12	Közösségi értékrend kialakításának fejlesztése	15
12.1	Közösségfejlesztés	15
12.2	Közösségi, közéleti tevékenység	15
13	A Gyermekek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység a kollégiumban	16
14	A kollégium hagyományai	17
14.1	A kollégium rendszeres programjai	17
15	Az egészségnevelés és környezeti nevelés elvei	18
16	Iskolával és szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái	19
16.1	A kapcsolattartás formái	20
17	A kollégium értékelési rendszere	20
17.1	Dicséret	21
17.2	Elmarasztalások	21
17.3	A kollégiumból való kizárás	21

1 Bevezető

Intézményünk bentlakásos intézménnyé 1954. szeptember elsejétől vált. Kezdetben 40 fő állami gondozott fiúnak biztosított ellátást 1988. augusztus végéig. Ebben az évben került átadásra az új, kétszintes épület, ahol a kollégium megkezdhetette működését, fogadhatta a vidéki tanulóinkat. Két szinten, két-két szárnyon 150 fő fiú részére – állami gondozottak és kollégisták – a napi felkészülést, pihenést és szabadidejük hasznos eltöltését biztosították a hálókka, társalgókka, felügyelői szobákka, fürdőszobákka.

Diákotthonunk 1995/96-os tanévtől vált koedukáltta. Néhány évvel később közös irányítás alatt – 1999-ben – különvált a Diákotthon és a Gyermekotthon. A Gyermekotthont érintő változások miatt a 2004/2005-ös tanévtől a Diákotthon a második emelet két szárnyán kapott elhelyezést.

A kollégiumba 1988 szeptemberétől fogadjuk a vidéki, határon túli tanulóinkat. Rendkívüli esetben - igazgatói engedéllyel - makói lakosú gyerekeket is fogadunk. Intézményünk tanulói közül - kollégiumi kérelem alapján - óvódás kortól a szakiskolai tanulmányok befejezéséig (3-24 éves korig) tudunk kollégiumi férőhelyet biztosítani a jelentkezők számára.

Kollégiumunk enyhe és közepesúlyos értelmileg akadályozott tanulóknak nyújt segítséget.

Az intézmény nevében a korábbi Diákotthon megnevezést 2014/15-ös tanévtől Kollégium név váltotta fel.

A Kollégiumi Pedagógiai Program a Kozmutza Flóra Általános Iskola és Szakiskola Pápay Endre Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény **Pedagógiai Programjának** mellékleteként 2020-tól felmenő rendszerben igazodik a törvényi szabályzókhoz.

2 Kollégiumi nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései

2.1 A kollégiumi nevelés alapelvei

- az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- a tanulók és közösségeik iránti felelősség, bizalom, szeretet, segítőkészség és tapintat;
- szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- az alapvető erkölcsi normák érvényesítése
- az egyéni és életkori sajátosságok a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
- a nemzeti, etnikai kisebbségi hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- a nemzetiségi azonosságtudat tiszteltben tartása, ápolása.
- építés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére;
- a szülőkkel és az iskolával, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés
- az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- megalapozottan foglalkozik a környezeti nevelés és hagyományápolás tevékenységével
- a tanulók pedagógiai és egészségügyi rehabilitációs ellátása

2.2 A kollégiumi nevelés értékei, célkitűzései

Kollégiumunk - ahol tanulásban akadályozott illetve értelmileg akadályozott gyermekek ellátása zajlik - olyan meghatározó nevelési szintér, amely a pedagógiai célkitűzések megvalósításában az óvodával és az iskolával szorosan együttműködik.

Feladatunk olyan gyermekek felvétele, akiknek lakóhelyén nem működik a fogyatékoságuknak megfelelő intézmény, akiknek szüleik nem tudják biztosítani a tanuláshoz szükséges feltételeket.

A kollégium a tanulók életében sajátos, sokrétű feladatot tölt be, amelynek megvalósítása során törekszünk a családi funkciók pótlására.

Az intézményben folyó nevelőmunka szolgálja a tanulók társadalmi beilleszkedéséhez szükséges képességek fejlesztését.

A nevelői és pedagógiai munka során a kollégiumban előtérbe kerül az egyéni bánásmód, az egyénre szabott nevelési eljárások alkalmazása, amelyekkel segítséget nyújtunk a tanulók későbbi eredményes társadalmi beilleszkedéséhez. A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, erkölcsi és esztétikai ismereteinek, jellemének, önismeretének, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi szellemiségének megalapozása, illetve fejlesztése.

A kollégiumi foglalkozások a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, az egyéni tanulási módszerek elsajátítására, a helyes életviteli szokások kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek. A tervezett tevékenységek mindegyikét áthatja a játék, a tanulás és a munka. Foglalkozások megszervezése során kiemelt szerepet kap a szocializációt segítő képességek fejlesztése.

A kollégiumi együttélésben, a foglalkozásokon és tevékenységekben a kollégisták megtapasztalhatják a másik ember elfogadásának, segítségének és megbecsülésének fontosságát. Megélhetik az értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, mélyíthetik a természeti, történelmi és kulturális örökségünk megbecsülését. A foglalkozások olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a tanulóknál kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség. Nyitottabbá és elfogadóbbá válnak a hazai nemzetiségek és más népek kultúrája iránt. Felkészülnek a közéleti szereplésre, egyéni és közösségi érdekeik és értékrendjük képviselésére.

Céljaink eredményes megvalósítása érdekében a kollégiumi nevelőtanárok, nevelők kapcsolatot tartanak fenn az iskola pedagógusaival, a családdal és a nevelőszülőkkel, valamint különböző intézményekkel, egyéb támogatókkal. A kollégiumban dolgozók nagy hangsúlyt fektetnek a családi kapcsolatok erősítésére. Személyes példamutatással törekszenek a tanulóknál kialakítani a munkához való tudatos viszonyt, a munkához szükséges pozitív szemléletet, értékrendet. A kollégiumban folyó pedagógiai munkát úgy szervezik meg, hogy különböző tevékenységi formákra épülő foglalkozások és a pihenés tudatos összehangolásával nyugodt körülményeket biztosítanak az itt nevelkedőknek.

3 A kollégiumi nevelés feladatai

A kollégium – a kollégiumi jogviszony fennállása alatt – biztosítja diákjai számára az iskolai tanulmányok folytatásához szükséges kollégiumi feltételeket.

3.1 A tanulás tanítása

A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit az iskolai könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. Hangsúlyt fektet arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóban, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással van a tanulók egész felnőtt életére, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

3.2 Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, a pályaaorientáció segítése

A kollégium feladata a tanulók képességeinek felismerése és kibontakoztatásuk segítése. Támogatja a tanulásban elmaradt tanulókat, biztosítja annak esélyét, hogy a választott iskolában eredményesen végezzék tanulmányaikat. Segíti a tehetséges tanulókat képességeik továbbfejlesztésében, tudásuk bővítésében.

A kollégium – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – igyekszik átfogó képet nyújtani a munka világáról. Ennek érdekében olyan tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) biztosít, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A kollégium – az iskolával együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi az egyes szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a választott életpályára való felkészülést.

3.3 A közösségi értékrend és normarendszer fejlesztése

A kollégium – mint közösségi helyszín – a nevelési folyamat során hangsúlyt helyez a pozitív közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek (empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség stb.) fejlesztésére. Segíti a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös figyelemmel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra.

3.4 Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása. Törekszünk a helyes normák beépülésének elősegítésére, illetve arra, hogy az erkölcsi nevelés életszerű legyen. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segíti a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a

mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, és a szociális érzékenység.

3.5 Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve elősegíti a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Elsajátítják azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén kialakul bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése.

3.6 A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséről. A kollégium foglalkozik az egészséges szexuális nevelés kérdéseivel is.

3.7 Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés törekszik a demokratikus jogállam megismertetésére, az abban való állampolgári részvétel jelentőségének tudatosítására. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. A törvényisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság tanítása fontos. A kollégium igyekszik megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket.

3.8 Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával törekszünk arra, hogy kialakuljon a tanulók önismerete. Kiemelt feladatunk, hogy elősegítsük a reális énkép és önértékelés kialakítását. Nagy hangsúlyt fektetünk az érzelmek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakításába, az empátia a fejlesztésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

3.9 Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást.

3.10 Fenntarthatóság, környezettudatosság

A kollégistáknak igyekszünk megtanítani, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen használják. Amit lehet, azt hasznosítsanak fel újra. Tudatosítjuk

bennük, hogy a környezettel kapcsolatban vannak állampolgári kötelességek és jogok. A kollégium környezettudatos magatartásra neveli a tanulókat, hogy érzékennyé váljanak a környezetük állapota iránt, életvitelükbe beépüljön a környezetkímélő magatartás, egyéni és közösségi szinten egyaránt.

3.11 A testi és lelki egészségre nevelés

A testi és mentális képességek folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása. A tanulók olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátítanak el, szokásokat tanulnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium minden részletében otthonos, kulturált, esztétikus közegként működik, ahol a tanulók jól érzik magukat, és ami egyben fejleszti ízlésüket, igényességüket. A kollégium kulturális és sportélete hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Fontos, a szabad levegőn való tartózkodás, mozgás, séta lehetőségének a biztosítása.

3.12 Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumnak segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát, rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát.

3.13 Médiatudatosságra nevelés

A diákokkal próbáljuk megismertetni a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit. A valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjait. Elősegítjük a diákokat abban, hogy megtanulják hatékony módon és megfelelő mértékben használni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket. Megismertetjük őket a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti felhasználásának szabályaival. Tudatosítjuk bennük az adatbiztonsággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel kapcsolatos ismereteket.

4 Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások a kollégiumban

A kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális, a sport- és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint a szakkörök működésének feltételeit.

A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.

5 Személyi feltételek, elvárások

A kollégiumban a nevelési feladatokat kollégiumi nevelőtanár látja el, aki:

- a nevelőtestület tagjaival és vezetőivel szoros szakmai együttműködésben végzi munkáját,
- rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezik,
- képes a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére; jártas a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában,
- egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgál a diákok számára,
- megfelelő empátiával rendelkezik, nevelői eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, szeretetet, elkötelezettséget és bizalmat helyez előtérbe,
- képes a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére,
- képes a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani,
- képes a konfliktusok eredményes kezelésére,
- munkája során folyamatosan együttműködik a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, szervezetekkel.

A kollégiumi nevelőtanár munkáját a jogszabályokban foglaltak szerint végzi, tevékenységét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint az egészséges életmódra és a fenntartható fejlődésre nevelés határozzák meg.

A kollégiumban dolgozó, nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása jellemzi. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban.

A kollégium (ügyeletes nevelőtanár) – gondoskodik a tanulók pedagógiai felügyeletéről, a kollégiumi élet szervezéséről.

A pedagógiai felügyelet átadásakor az ügyeletes nevelők között – dokumentált – információcserére zajlik.

6 A tanulók életrendje

A tanulók életrendjét és a szabadidő szervezésének pedagógiai elveit minden esetben az iskolai nevelő-oktató munka folyamatában elsajátított ismeretanyag megerősítésének gyakorlásának rendeljük alá.

6.1 A kollégiumi időbeosztás

Hétfőtől-csütörtökig:

6.00-6.30: szakiskolás tanulók ébresztése, reggeli egészségügyi teendők, öltözködés, készülődés, majd elindításuk a szakiskolába.

6.30: ébresztő a kollégium többi lakói számára

6.30-7.00: tisztálkodás, öltözködés az időjárásnak megfelelően, szobarendezés

7.00-7.20: közös reggeli az ebédlőben,
7.20-7.30: készülődés az iskolába, szobák rendjének és állapotának szemrevételezése, ellenőrzése, szobafelelősök bevonásával az éjszakai felügyelő kolléga által,
7.30: a kollégium elhagyása, levonulás az iskola udvarára, gyermekek átadása az ügyeletes pedagógusnak, szükség szerinti információ átadás,
8.00: az órarendhez igazodva: kötelező tanórai foglalkozáson való részvétel.

A délutáni kollégiumi foglalkozások a csoportba járók órarendjéhez kapcsolódóan kezdődnek.

12.00-14.00: önkiszolgálás: ebéd, szabadidős foglalkozások (folyamatosan becsatlakoznak a kollégisták)
14.00-16.00: tanulást segítő foglalkozások
16.00-18.00: szabadidős foglalkozások, csoportfoglalkozások, szabadon választott foglalkozás, felzárkóztatás
18.00-18.30: önkiszolgálás: közös vacsora, egyéni gyógyszerezés
18.30-19.00: önellátás: tisztálkodás, fogmosás, egészségügyi teendők
19.00-20.00: egyéni és közös esti tevékenységek: csendes játék, TV-nézés, pihenés,
20.00: műszakátadás, információk átadása,
20.00-21.00: TV-nézés, pihenés, esti meseolvasás a kisebbeknek, előkészületek a lefekvéshez, villanyoltás.
21.00 órától másnap reggelig a gyermekek és fiatalok biztonságos felügyelete

Pénteken:

6.00-6.30: szakiskolás tanulók ébresztése, reggeli egészségügyi teendők, öltözködés, készülődés, majd elindításuk a szakiskolába.
6.30: ébresztő a kollégium többi lakói számára
6.30-7.00: tisztálkodás, öltözködés az időjárásnak megfelelően, szobarendezés
7.00-7.20: közös reggeli az ebédlőben,
7.20-7.30: készülődés az iskolába, szobák rendjének és állapotának szemrevételezése, ellenőrzése, szobafelelősök bevonásával az éjszakai felügyelő kolléga által,
7.30: a kollégium elhagyása, levonulás az iskola udvarára, gyermekek átadása az ügyeletes pedagógusnak, szükség szerinti információ átadás,
8.00: az órarendhez igazodva kötelező tanórai foglalkozáson való részvétel
A délutáni kollégiumi foglalkozások a csoportba járók órarendjéhez kapcsolódóan kezdődnek.
12.00-14.00: önkiszolgálás: ebéd, szabadidős foglalkozások (folyamatosan becsatlakoznak a kollégisták)
14.00-16.00: tanulást segítő foglalkozások, folyamatos hazabocsájtás

Vasárnap és a kijelölt ügyeleti napokon:

12.00: a folyamatosan érkező gyermekek fogadása, információk átadása, a szobák elfoglalása, ruhák rendezése, egyéni és közös szabadidős tevékenységek, egészségügyi teendők,
18.00-18.30: önkiszolgálás: közös vacsora, egyéni gyógyszerezés
18.30-19.00: önellátás: tisztálkodás, fogmosás, egészségügyi teendők
19.00-20.00: egyéni és közös esti tevékenységek: csendes játék, TV-nézés, pihenés
20.00: műszakátadás, információk átadása,
20.00-21.00: TV-nézés, pihenés, esti meseolvasás a kisebbeknek, előkészületek a lefekvéshez, villanyoltás.
21.00 órától másnap reggelig a gyermekek és fiatalok biztonságos felügyelete

7 Felkészítő foglalkozások a kollégiumban

A kollégium a foglalkozások tervezése, szervezése során kiemelten ügyel a pozitív, aktív tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, egyénre szabott tanulási utak támogatására, a kreativitás fejlesztésére, az egész életen át tartó ismeretbővítés fontosságára, gondoskodik a tanulókkal való személyes törődés tapintatos formáinak kialakítására. Külön figyelmet fordít a nemzetiségi sajátosságokra és a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni szükségleteire. A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

7.1 Kötelező foglalkozások

7.1.1 Tanulási, tanulást segítő foglalkozások

A tanulók számára heti 13 óra kötelező elfoglaltságot jelentő foglalkozás, amely alól a házirendben szabályozott módon felmentés adható.

Tartalmazza a tanulók tanórára való felkészülését, fegyelmezett munkavégzését, a különböző életkornak megfelelő tanulási technikák elsajátítását. Megszilárdítják, elmélyítik, alkalmazzák a tanult ismereteket.

Az önálló kitartó munkavégzés során sikerélményekhez jutnak, elsajátítják az önművelés képességét. Kiemelt tevékenység az egyéni segítségnyújtás, a felzárkóztatás, és a jól haladóknak a differenciált feladatok biztosítása.

Tanulószoba:

A napi felkészülést szolgáló tevékenység közvetlen tanári irányítással, meghatározott időkeretben, nyugodt felkészülést biztosító tárgyi környezetben csoportos foglalkozás keretében történik

Felzárkóztatás:

A valamilyen okból lemaradt tanulók felzárkóztatása, hiányosságának pótlása adott tantárgyból (rendszeres vagy eseti), csoportos vagy egyéni keretek között.

Korrepetálás:

Egy-egy tantárgyból gyengébb teljesítményt nyújtó tanulók segítése, a napi ismeret elsajátításakor tapasztalt hiányok pótlása.

Tehetséggondozás:

A kiemelendő képességű tanulók gyorsabb haladásának biztosítása – szervezeten- a kollégiumnak az iskolával együttműködve kialakított programja alapján történik.

7.1.2 Csoportfoglalkozások

A tanulók számára heti 1 óra kötelező elfoglaltságot jelent. Mivel kis létszámú kollégium vagyunk, ezért jelenleg egy összevont tanulócsoportot működtetünk.

Tematikus csoportfoglalkozás:

A Kollégiumi nevelés alapprogramjában meghatározott témakörök feldolgozására. A meghatározott témakörök tartalmát és azok feldolgozásainak ütemét, módszereit a csoportfoglalkozások kollégiumi keretterv melléklete tartalmazza.

A tematikus csoportfoglalkozások évi kötelezően feldolgozandó témakörei a kollégiumi alapprogram alapján:

TÉMAKÖR	1. évfolyam -10. évfolyam
A tanulás tanítása	4
Az erkölcsi nevelés	2
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1
A családi életre nevelés	2
Testi és lelki egészségre nevelés	2
Felelősség vállalás másokért, önkéntesség	2
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2
Pályaorientáció	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2
Médiatudatosságra nevelés	1

Általános csoportfoglalkozás:

Közösségi foglalkozás a kollégiumi csoport számára: a csoport életével kapcsolatos aktualitások, feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése.

7.2 Szabadon választható foglalkozások

A kollégium által működtetett szakkörök, foglalkozások, kínálatából minden diák egy évre választ egy 36 órányi elfoglaltságot jelentő foglalkozást, amelyen a diák részvétele kötelező. A tantestület a diákok igényeit is figyelembe véve állítja össze egy-egy tanév választható foglalkozáskínálatát. A szabadon választható foglalkozásokon – a kötelező foglalkozásokhoz hasonlóan – diákjaink sokoldalú fejlesztésére törekszünk.

A szakkörök indítását befolyásolhatják a tanulói igények, amiket figyelembe veszünk.

7.3 Egyéni törődés: A tanulókkal való törődést biztosító foglalkozások

A kollégiumi foglalkozások talán egyik legfontosabb foglalkozási típusa. A kollégiumi nevelő kötelező óra terhére szervezett foglalkozási forma. Feladata a tanulók egyéni gondjainak, problémáik segítése. A foglalkozásokon (tanulói vagy pedagógusi kezdeményezésre) a diákok feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére

7.4 Szabadidős foglalkozások

A szabadidős foglalkozásokon meghatározó szerepet kap az egészséges és kulturált életmódra nevelés, az önkiszolgáló képességek fejlesztése, a diáksport, a természeti környezet megóvása, ápolása;

A foglalkozások során hangsúlyt kap a gyermekek irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek fejlesztése, a kollégiumban élő nemzeti, etnikai kisebbségekhez tartozó tanulók anyanyelvi, nemzetiségi kultúrájukhoz való kötődésének erősítése;

A kollégium által szervezett kirándulások során a tanulók megismerik történelmi, kulturális és természeti értékeinket; a különböző rendezvények erősítik a kollégiumi közösséget;

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján sikert aratott foglalkozások indítását tervezzük:

- Alkotó szakkör, amelyen a kreativitásukat, kezűgyességüket fejleszthetik, átélhetik az alkotás örömeit.
- Sport szakkör, amelyen lehetőség nyílik a közös sportolás örömének meg tapasztalására, újabb testedzési módok megismerésére.
- Hittan, ahol a hitélettel kapcsolatos ismereteiket bővíthetik.
- Ismerkedés a számítógéppel, amelyen média tudatosságra nevelés történik. Biztonságos környezetben, felügyelet alatt ismerkednek meg a gyerekek a számítógéppel, annak helyes kezelésével, használatával.
- Irány a tankonyha, ahol konyhai ismeretek tanítására, gyakorlására, egészséges ételek elkészítésére kínálkozik lehetőség.

8 A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaorientációját, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek

8.1 Tehetséggondozás

Célja: a speciális tehetségek felkutatása, kibontakoztatása, folyamatos gondozása, a személyiség gazdagítása, a szociális kapcsolatok erősítése

Feladatai:- személyiség fejlesztése

- kreativitás kibontakoztatása
- a meglévő képességek és ismeretek érdeklődési területeinek megfelelő fejlesztése
- a kiemelkedően fejlett képességek, adottságok fejlesztésével a hiányosságok kompenzálása

Alapelvei:- a tehetséges gyermekekkel másképpen kell foglalkozni, és mást –(többet) kell biztosítanunk számukra.

- az egyéni képességek figyelembevételével, a speciális szükségletek által
- meghatározottan kell a foglalkozásokat szervezni

Területei:- tehetséggondozó foglalkozások (pl. egyéni, csoportos)

- egyéb, differenciálást szolgáló szerkezeti formák (pl. klubfoglalkozások)

8.2 Felzárkóztatás:

Célja: a lemaradó, hátrányokkal küzdő gyermekek fejlesztése, felzárkóztatása, sérült funkciók korrigálása, hiányok pótlása. A szükséges helyeken pótolja az eredendő beszéd szintbeli, kulturális és mentális hátrányokat.

Feladatai:

- hiányzó készségek és képességek fejlesztése,
- pszichikus funkciók helyreállítása, fejlesztése
- kognitív funkciók fejlesztése,
- motorikus funkciók fejlesztése,
- szenzoros és kommunikációs feladatok fejlesztése.

Alapelvei:

- az egyéni képességek figyelembe vétele,
- a hiányzó készségek, képességek tudatos, tervszerű fejlesztése.

Területei:

- Tanulási foglalkozásokon: az egyéni segítségnyújtás, a felzárkóztatás differenciált feladatok biztosítása
- Egyéb foglalkozásokon: az irodalom, zene, báb, film, képzőművészet eszközeivel fejleszteni a gyerekeket
- Sport és játék terén: pihentető erejükkel szolgálják a felzárkóztatás feladatait
- Munkára nevelés, illetve kézműves foglalkozás területén: a nagy és finommozgások fejlesztésével, az egyes mozdulatok sorrendjének automatizálásával fejlesztjük a gyerekeket.
- Szabadidős foglalkozásokon: a pihenés az önálló élménygyűjtés eszközeivel valósul meg az érzelmi élet kibontakozása.
- Nevelési beszélgetéseken: az érzelmi – erkölcsi képességek, készségek hiánypótlása, a társadalmi normák közvetítése folyik.

A foglalkozások tematika alapján zajlanak, kapcsolódva az aktuális eseményekhez, ünnepekhez, élményekhez, nevelési nehézségekhez, tanulási, magatartási problémákhoz.

8.3 Pályaválasztási munka

Célja:

- olyan ismeretek nyújtása, amelyek felkészítik a tanulókat a társadalmi munkamegosztásban való részvételre
- perspektívák felmutatása, amelyek segíthetnek a pályaválasztásban, a pályakezdésben
- gyakorlati, fizikai munkával való megismerkedés biztosítása
- érdeklődés felkeltése, motiváció kialakítása a különböző munkatevékenységek iránt
- szakmai alapismereti tudás birtokába juttatni a gyermekeket
- önismeret, reális képesség felismerése, és az annak megfelelő pályaaorientációs lehetőség biztosítása

Feladata:

- munkaeszközök használatának megismertetése
- balesetmentes eszköz és szerszámhasználat, takarékos anyaghasználat megtanítása
- gyakorlati munkatevékenységek végzése (házkörüli munkák, apró kézi javítások elvégzése, egyszerű kéziszerszámokkal)

Alapelve:

- egyéni képességek, adottságok figyelembevétele
- minden tanuló számára megfelelő pályairányítás végzése
- sikerélmény biztosítása, erre építeni a pályaaorientációs tevékenységet

8.4 Pályaaorientációs munka

Célja: felmutatni azokat az alternatívákat, amiket Makó, és térsége hordoz.

- A 8. és a szakiskolai évfolyamokon tanulók részére a város és környezetének bemutatása.
- Mit jelent a továbbtanulás és a pályaválasztás a környezetünkben?
- Hogyan lehet megélni egy-egy szakmából;

- Ezekkel a kérdésekkel foglalkozva a gyerekeket aktívan bevonva az ő elmondásaikat kiegészítve, az ő ismereteiket kibővítve elérni azt, hogy a társadalmi beilleszkedésük sikeres legyen és az önálló életvezetés, kialakuljon.

9 A kollégiumi nevelés eredményessége

A kollégium - a szülővel és az iskolával együttműködve – hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket;

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
- képes az egészséges és kulturális életmód kialakítására;
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásával és a folyamatos megújulás képességével,
- kialakul reális társadalomképe;
- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbbépítésére;
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi;
- ismeri nemzetünk, nemzeti és etnikai kisebbségeinek kulturális, történelmi hagyományait.

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

10 Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, esélyegyenlőség

A kollégium sokat tesz a szociális hátrányok enyhítéséért. A tanulást segítő foglalkozások megszervezésével nemcsak a közoktatás feladatainak megvalósításában vesz részt, hanem szociális funkciót is teljesít.

Ehhez szükséges a szociális hátrányokkal küzdő fiatalok feltérképezése, problémáik ismerése.

A tanulást segítő foglalkozások megszervezése mellett a szociális hátrányok enyhítését szolgálhatják az alábbi tevékenységi formák:

- Felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése,
- Drog- és bűnmegelőzési programok;
- Pályaorientációs tevékenység;
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon;
- Helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése;

- Motiválás arra, hogy a gyermek kollégiumi, tanulószobai vagy napközis ellátásban részesüljön;
- Kapcsolatfelvétel a szakszolgáltató intézménnyel
- Pályázatok figyelése, részvétel pályázatokon.

11 Nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók nevelésének feladatai

E területen a kollégiumi nevelés egyik alapelve, hogy nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteltben tartása, fejlesztése érvényesüljön

- a kisebbséghez tartozó növendékeket teljesen egyenrangúként kezeljük a kollégiumi nevelés bármely színterén.
- bármilyen hátrányos megkülönböztetés tilos. Amennyiben konfliktus támadna növendékeink között, ennek kezelésében a kisebbség értékeinek bemutatása, tudatosítása domináns jelleggel bír
- preventív feladatként adódik, hogy a növendékeink mentális képességeihez igazodóan, a kollégiumi nevelésben jelen lévő – nemzetiségek kultúrájának értékeit, hagyományait és egyéb jellegzetességeit megismertessük és megfelelő rangra emeljük.
- az etnikai kisebbséghez tartozó SNI gyermekekben rejlő tehetség kibontakoztatását a zene, a néptánc és egyéb művészeti nevelés terén a képességeiknek megfelelően segítjük
- gyermekvédelmi tevékenységünk során az esélyegyenlőség elvét alkalmazva komplex segítségnyújtásban részesítjük a családokat.

12 Közösségi értékrend kialakításának fejlesztése

12.1 Közösségfejlesztés

A közösségfejlesztés a kollégiumban az egyik legfontosabb feladat. Minden alkalmat megragadunk az összetartó, egymást elfogadó és segítő, támogató csoport kialakítására. Célunk, hogy a kollégistákban kialakuljon az együttműködés képessége, tudjanak alkalmazkodni és szolidárisak legyenek egymással. Gyógypedagógiai intézményünk kiemelt gondot fordít az integrációs lehetőségek kihasználására. Rendszeresen szervezünk intézményen kívüli programokat.

A gyermekek, tanulók értelmi állapotát illetően a közösségi szerveződés irányítással történik.

12.2 Közösségi, közéleti tevékenység

A kollégiumba került gyerekek megélik a csoportképződés, alakulás lépcsőfokait. E közösségi tapasztalat segíti majd őket a közéletben való tájékozódásban is. A tanulók személyiségjegyeik fejlődésén túl ismereteket szereznek a társas együttélés szabályairól, a közösen végzett munka örömeiről. Siker- és teljesítménymotiválttá válnak, hiszen a közösségben elfoglalható státuszok megszerzéséért versengenek.

A csoportfejlődés fázisait - alakulás - küzdelmi időszak - normaállítás - azonosulás, teljesítés - a csoport a nevelőtanárral együtt járja végig.

A közösség kialakításában, fejlődésében nagyon fontos szerepe van a nevelőtanárnak és nevelőknek. Alapvető a személyes példamutatás.

13 A Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység a kollégiumban

A gyermekvédelmi munka tervezése a gyermekek szociológiai, társadalmi illetve a hátrányos helyzetből adódó környezeti hatásokra épül.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős minden tanévben felmérést készít a szociálisan hátrányos helyzetűek köréről, és koordinálja, illetve segíti a kollégium pedagógusainak gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.

Feladatok:

- A család és a gyermek folyamatos kapcsolattartásának biztosítása, (látogatás, elvitel, levelezés, telefonkapcsolat, ajándékozás, csomagküldés)
- A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgáltatón belül, keresztül.
- A tanuló intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása, a tanuló igénye szerint.
- A család szociális és anyagi helyzetének megfelelően különféle támogatások – pénzübeli és természetbeli – felkutatása, a hozzájárás segítése, valamint tanácsadás a családegyesítő tevékenységhez.
- Segítségnyújtás a kulturált szabadidő eltöltéséhez az életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő rendezvényeken történő részvételhez.
- Gyors és hatékony intézkedés a gyermeket veszélyeztető helyzetben.
- Folyamatosan ellenőrizni a tanuló eredményeit, a rendszeres iskolába járást, szükség esetén eljárást kezdeményezni.
- Segítséget nyújtani vallási, etnikai és kulturális hovatartozásuk gyakorlásában, a szabályok, normák elfogadásában.
- Folyamatos ellenőrzést, nyomon követést igényel a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett környezetben nevelkedő fiatalok otthoni életformája, ellátása, pihenése.
- Figyelni arra, hogy a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését.
- Milyen kortárs csoportokhoz kapcsolódik, ellenőrzött-e ezek tevékenysége?
- Használ-e a tanuló egészségre káros anyagokat, szereket, folytat-e korára, fejlődésére káros életmódot?
- Rendszeres iskolába járás elérése, a tanulmányai befejezése, a pályaválasztás és eredményes beiskolázása érdekében.
- Segélyekkel, támogatásokkal javítani a család, a tanuló szociális helyzetét, elemi szükségleteinek kielégítését.
- Segítséget nyújtani az egészségügyi ellátásokhoz és a segédeszközök megszerzéséhez.

Kapcsolatteremtés a különböző gyermekvédelmi szakellátás szerveivel:

- a helyi önkormányzat gyermekvédelmi, gyámsági, szociálpolitikai, gyermekjóléti szolgálati csoportjaival,
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás szerveivel,
- a hivatásos pártfogókkal,
- a Családsegítő Központtal,
- Nevelési Tanácsadóval,
- Szükség esetén a gyermek ideggondozóval, illetve gyermekpszichiátriával,
- az intézmény iskolaorvosával és védőnőjével,
- a család és gyermekvédelmi szakmai kollégiumokkal,
- az Országos Család és Gyermekvédelmi Intézettel,
- a különböző karitatív és nonprofit szervezetekkel.

14 A kollégium hagyományai

A kollégium hagyományrendszere szervesen összefonódik az iskola hagyományrendszerével. A közös ünnepélyek és programok a közös működésből adódó sajátosságok. A programokat, rendezvényeket a mindenkori tanévre a munkatervben rögzítjük. A hagyományrendszer továbbfejlesztésének érdekében az elmúlt években saját hagyományokat is teremtettünk.

14.1 A kollégium rendszeres programjai

- A kollégiummal való találkozás gyermekeknek és szüleiknek egyaránt az iskolai tanévnyitó ünnepélyvel kezdődik. Ekkor tájékoztatást kapnak a tanév rendjéről, a felszerelési ellátásról, az elvárásainkról.
- Nemcsak a fogadás, a tanulók búcsúztatása is ünnepélyes formában történik, a tanévzárással összekötve. A ballagást mindenkor a tanulók műsora teszi ünnepélyessé, meghitté, emlékezetessé.
- Ősszel tökfaragással egybekötött beöltözős Halloween-buli színesíti a mindennapokat.
- Évek óta kedves hagyományként az óvodában, iskolában Mikulás köszönti a gyermekeket. Mikulás-váró estét szervezünk kollégistáinknak.
- Fontos helyen áll a téli szünet előtti utolsó héten a kollégium meghitt karácsonyi délutánja.
- A tél búcsúztatását és a tavasz köszöntését a hagyományos farsangi jelmezes játékdélutánnal ünnepeljük.
- Anyák napján a tanulók a kollégiumban készített ajándékkal és az ott tanult versekkel köszöntik otthonukban az édesanyákat, nagymamákat.
- Névnapijuk, születésnapjuk közös megünneplése örömteli perceket biztosít számukra.
- Nemzeti ünnepeink megemlékezését az iskolával együttműködve faliújságok készítésével és színvonalas műsorok összeállításával – melyeknek a tanulók a résztvevői – tesszük az ünnephez méltóvá.
- Júniusban nyárköszöntő délutánon búcsúztatjuk a tanévet.
- A kollégista gyerekek részt vesznek minden iskolai rendezvényen, ünnepségen.
- A tanév folyamán két alkalommal tartunk szülői értekezletet.

- A nyílt tanítási napon a szülőknek lehetősége van betekinteni a kollégium nevelő-oktató munkájába. Aktuális problémákkal a csoportvezetők a hazautazás előtt fogadják a szülőket.
- A délutáni foglalkozások szerves részét képezik a szakköri foglalkozások. Munkájukról az iskolai ünnepségeken és a kiállításokon adnak számot.
- Fontos számunkra tanulóink elfogadtatása, integrációja. Ennek érdekében a városi intézményekkel, iskolákkal jó kapcsolatot építettünk ki. Részt veszünk aktuális rendezvényeiken.

15 Az egészségnevelés és környezeti nevelés elvei

Az egészség olyan érték, amelynek védelme mindennapos feladat. A sajátos nevelési igényű gyermekek a környezetről szűk körű ismeretekkel rendelkeznek. Mozgásterük beszűkült, az egészség, az életmód, a szokások sajátosak számukra, ezért fontos a kollégium egészségneveléssel, környezeti neveléssel kapcsolatos tevékenysége.

Az egészségnevelés célja:

- a tanuló képes legyen objektíven felmérni saját egészségének állapotát,
- ismerje az egészségkárosító tényezőket, azok veszélyeit,
- a tanulók viselkedésébe az egészséges magatartási minták beépüljenek,
- megszerezzék és elsajátítsák azokat az ismereteket, készségeket és képességeket, amelyek segítségével önmaguk választják az egészséget, az egészséges életmódot.

Kiemelt figyelmet fordítunk az egészségoktatásra, a pozitív egészségkép kialakítására, ezért a kollégiumi élet napi- és hetirendjébe építjük:

- a kulturált étkezés gyakorlását
- megfelelő mennyiségű és minőségű folyadék (víz) fogyasztását
- rendszeres kézmosást, tisztálkodást, fogmosást
- a mindennapos testmozgást, sétát
- tematikus csoportfoglalkozásokat

Az egészségnevelés a szülők, pedagógusok, diákok széleskörű, aktív együttműködésén alapul. Az egészségnevelési és környezetnevelési programokon keresztül feladatunk a tanulókat a helyes családi életmódbeli, életvezetési elemekre rávezetni és a megfelelő konfliktuskezelési kultúrát megtanítani.

Környezeti nevelés célja:

- ismerjék meg a természeti és emberi környezet értékeit, azok esztétikumát és tanulják megbecsülni azt,
- ismerjék fel a környezetkárosító magatartást és legyenek motiváltak annak elkerülésére;
- tanuljanak meg kialakítani és gyakorolni segítő, együttműködő emberi kapcsolatokat;
- legyenek képesek pozitív, környezettudatos döntéseket hozni és azokat megvalósítani.
- alakuljon ki bennük a környezettel harmonikus életvezetés, pozitív jövőkép,
- fejlődjön a környezetbarát életmód iránti igényük, alakuljon ki a kulturált lakhely kialakításának fontossága a kollégiumban;

- alakuljanak ki környezettudatos fogyasztási szokások, részesítsék előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.

16 Iskolával és szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái

A kollégium nevelési feladatainak eredményes megoldása érdekében rendszeres kapcsolatot tart:

Az iskolával:

- a gyógypedagógiai asszisztensek mindkét területen állandó feladatokat látnak el munkaköri leírásuk szerint
- az egyes osztályokhoz tartozó gyógypedagógiai asszisztensek napi kapcsolata az osztályt vezető pedagógussal. (mindennapos egyéni konzultáció a gyermekek érdekében)
- nevelőtanárok személyes kapcsolata az osztályfőnökökkel, iskolai vezetőkkel
- kölcsönös hospitálások, bemutató tanítások
- a kollégium dolgozói rendszeresen közreműködnek az iskolai rendezvényeken, annak színvonalasabbá tétele érdekében
- a gyógypedagógiai asszisztensek segítenek az egyes iskolai rendezvényeken szereplő növendékek betanításában, a műsor gyakoroltatásában
- az iskolai szakmai értekezletek, továbbképzések állandó résztvevői a nevelőtanárok
- együttműködés a nevelőtestülettel, s az ott végzett felelős szakmai tevékenység a kollégiumi nevelés eredményességének legfontosabb feltétele.

Szülővel, illetve a tanuló törvényes képviselőjével:

- a kollégiumi nevelőtanár, gyógypedagógiai asszisztensek személyes és rendszeres kapcsolata a növendékek hazaadása során
- szülői értekezlet, fogadóóra, nyílt nap

Ezen kívül a szülői szervezetekkel (közösségekkel), a fenntartóval, a működtetővel, a kapcsolódó iskolákkal, társintézményekkel, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló, valamint veszélyeztetett gyermek esetében a gyermekjóléti szolgálattal. A település intézményeivel, nevelésbe vett gyermek esetén a gyámjával, nevelőszülőjével vagy gyermekotthonával, civil szervezeteivel, szakmai közösségeivel, érintettség esetén a helyi nemzetiségi önkormányzatokkal, továbbá minden olyan szervezettel, amely a kollégiumi nevelés céljainak megvalósítását elősegítheti.

A kapcsolatok kialakításában, gazdagításában és fenntartásában a kollégium nyitott és kezdeményező. A kapcsolattartás helyi szabályozása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik.

A kapcsolattartás alapelvei, fő jellemzői:

- a tanulói, szülői jogok tiszteletben tartása
- a szülőkkel közös megoldások keresése a tanulók esetleges egyéni problémáira
- tanulási, alkalmazkodási, beilleszkedési nehézségek kezelése
- nyitottság a szülői megkeresések, kezdeményezések iránt

A szülők részéről a következő közreműködési formákat kérjük:

- együttműködő, érdeklődő hozzáállást a közös célok megvalósítása érdekében
- őszinte vélemény-nyilvánítást és a problémák nyílt megbeszélését, közös megoldásokra tett erőfeszítéseket

16.1 A kapcsolattartás formái

Szóbeli: - visszaérkezéskor személyesen

- pénteken délután a tanulók hazautazásakor
- telefonon, indokoltság esetén bármilyen gyermeket érintő ügyben

Írásban: - üzenő füzet vagy ellenőrzőn keresztül

- levél formájában

17 A kollégium értékelési rendszere

Az ellenőrzés és értékelés az oktatás-nevelés folyamatában, mint alapvető mozzanat szerepel. A kollégiumban a tanulók ismereteinek és viselkedésének ellenőrzését és értékelését a tanulók személyiségfejlesztése érdekében végezzük.

Mindkét pedagógiai módszer bipoláris folyamat. Egyrészt a tanulónak szüksége van arra, hogy értékelést kapjon tudásáról, magatartásáról és segítséget a hiányosságok kijavítására. Másfelől az ellenőrzés a nevelő számára is fontos, mert saját munkájának értékmérője. A tanulók ellenőrzése és értékelése folyamatos megfigyelés útján történik.

Megfigyeljük és értékeljük a tanulók:

- figyelmét, érdeklődését, aktivitását
- önkifejezését
- magatartását
- együttműködését a társakkal és a felnőttekkel
- bekapcsolódását a közös munkába
- alkalmazkodó képességét
- normák betartását
- önállóságát
- szociális képességeit

Az ellenőrzés az ismeretek és jártasságok szintjének megállapítására vonatkozik. Gyakran az ellenőrzéssel és értékeléssel szüntethetjük meg a gyermekek között tapasztalható különbséget, nagyfokú polarizáltságot. A bátortalanabbakat buzdíthatjuk, a felületesebben dolgozókat igényesebb feladatvégzésre ösztönözhetjük.

Az ellenőrzés és értékelés akkor lesz igazán nevelő értékű, ha a teljesítmény pozitívumaira épít. Az elért eredmény méltánylása ösztönzőleg hat a gyermek további teljesítményére.

A kollégiumban az ellenőrzés, értékelés a csoportvezető, szakkörvezető és a tagintézmény-igazgató együttműködésével történik.

A szóbeli értékelés folyamatos feladat.

17.1 Dicséretetek

A kollégiumi közösség tagjai részesíthetők *elismerésben, dicséretben, jutalmazhatók és kaphatnak kedvezményeket* magatartás, szorgalom, tanulmányi, közösségi, illetve szabadidős munkatevékenységben végzett teljesítményekért.

Az egyéni és közösségi követelmények értékelési szempontjai a kollégiumi közösségben kerülnek kidolgozásra.

17.2 Elmarasztalások

A kollégium tagjai a kollégium rendjének megsértéséért fegyelmi büntetésekben részesíthetők. Ami lehet *figyelmeztetés, megrovás, szigorú megrovás* illetve *kizárás*.

A fegyelmi büntetés megállapításánál a tanuló életkorát, értelmi fejlettségét az elkövetett cselekmény súlyát figyelembe kell venni. A fegyelmi eljárás megindításáról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét értesíteni kell. A fegyelmi eljárás során a tanulót meg kell hallgatni, és biztosítani kell, hogy álláspontját, védekezését előadja. Ha a meghallgatáskor a tanuló vitatja a terhére rótt kötelességszegést, tárgyalást kell tartani. A tárgyalásra a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét meg kell hívni. Kiskorú tanuló esetén a fegyelmi eljárásban a szülőt be kell vonni. A fegyelmi eljárás során a tanulót a szülő, illetőleg más megbízott is képviselheti. A fegyelmi tárgyalást akkor is meg lehet tartani, ha a tanuló, illetve a szülő, vagy a megbízott ismételt szabályszerű értesítés ellenére sem jelent meg. A tanuló kiskorú tanuló esetén, a tanuló vagy a szülő kezdeményezésére a fegyelmi eljárást meg kell indítani, és le kell folytatni. A tanulóval szemben ugyanazért a kötelességszegésért csak egy fegyelmi büntetés állapítható meg. Ha a kötelességszegés miatt az iskolában és a kollégiumban is helye lenne fegyelmi büntetés megállapításának a fegyelmi büntetést abban a nevelési-oktatási intézményben, lehet megállapítani, amelyikben az eljárás előbb indult.

17.3 A kollégiumból való kizárás

A kollégiumból való kizárást eredményezi a többi gyermek védelme érdekében, ha a tanuló súlyosan megsérti a házirendet.

Különös tekintettel, ha:

- Veszélyezteti a társai vagy a kollégium munkatársainak testi épségét.
- Alkoholt, energiatalt, kábítószer, bódítószer hoz vagy fogyaszt a kollégiumba.
- Rendszeresen eltulajdonítja mások értékeit.
- Szándékosan nagy értékű kárt okoz.

A szándékos rongálóval szembeni eljárás:

Feljegyzés, jegyzőkönyv készítése, szülő tájékoztatása, kárfelmérés, árajánlatok megkérése, a javító munka elvégeztetése, az okozott kár kifizettetése a szülővel /gondviselővel.

Kivételt képeznek a középsúlyos fogyatékos tanulók értelmi képességeikből adódóan az okozott kárért anyagi felelősségre nem vonhatók, kártérítésre nem kötelezhetők.